

**НАСТАВНО - УМЕТНИЧКО - НАУЧНОМ ВЕЋУ ФАКУЛТЕТА МУЗИЧКЕ УМЕТНОСТИ И СЕНАТУ
УНИВЕРЗИТЕТА УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ**

Извештај комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта

Бојана Марјановића, магистра клавира, под називом

“ПУТ КА РАЗУМЕВАЊУ АУТЕНТИЧНОГ ПОЕТСКО-ПИЈАНИСТИЧКОГ ИДИОМА ФРЕДЕРИКА ШОПЕНА
КРОЗ ИНТЕГРАЛНО ИЗВОЂЕЊЕ ЊЕГОВИХ ЕТИДА оп.10 и оп 25“.

Комисија ,именована на седници већа одржаној 17.априла 2013.године.,у саставу

Невена Поповић, ред,проф.

Тијана Хумо-Рајевац, ред.проф.

Александар Сердар, ред.проф.

Бранко Пенчић, ред.проф.

Никола Рацков, ред.проф. у пензији

подноси, после подробне анализе писменог дела рада и концертног извођења програма ,
следећи

ИЗВЕШТАЈ

Биографија

Бојан Марјановић/1981/, започео је своје музичко образовање у родном Ваљеву са петнаест година, а већ кроз три године уписује се на Факултет музичке уметности у Београду, где је студирао у класама проф. Невене Поповић и Владимира Цвијића, гдеј је и дипломирао и магистрирао 2009.године са највишим оценама.

Усавршавао се на бројним мајсторским курсевима у нашој земљи и иностранству,/J.F.Antonioli, J.Kot, Cordelia Hofer,A.Madžar../ као солиста и као камерни музичар. Добитник је неколико значајних награда и признања на пијанистичким конкурсима, пласирао се у камерно финале међународног такмичења“Исидор Бајић“ 2008.год. и добио награду фонда „Слободанка Милошевић-Савић“за најбољег дипломираног студента клавира на својој генерацији, као и награде фонда „Катарина Аћимовић“ , за најбоље извођење сонате на дипломском испиту.

Посебно се истакао извођењем Брамсовог концерта у Бе дуру са оркестром ФМУ и диригентом Станком Шепићем на концертима у неколико градова /Београд, Бањалука, Пула, Љубљана/који су и снимани за српску, хрватску и словеначку радио-телевизију.

Имао је солистичке концерте у Галерији САНУ, АРТГЕТ, Галерији КНУ , затим у Етнографском музеју, Свечаној дворани Скупштинеграда...наступе на јубиларним концертима поводом двестоте годишњице рођења Ф.Шопена /изводећи интегрално прелиде оп.28 у Београду- КНУ и галерија Артгет, и Бањалуци- Бански двор/ итд.

У оквиру међународне сарадње, 2007. учествовао је у пројекту мајсторске радионице за камерну музику "Colluvio"у Аустрији, после чега је уследила турнеја са ансамблима састављеним од најуспешнијих младих музичара из разних земаља који су одржали више концерата на летњим фестивалима у Немачкој, Аустрији, Мађарској, Словенији и у нашој земљи.

Још током студија показао је склоност, интересовање и веома успешну реализацију интегралних извођења Шопенових дела / 24 прелида оп.28, Четири скерца, као посебном начину и потребом за целовитим сагледавањем опуса овог, по много чему, најзначајнијег и најаутентичнијег композитора за клавир из периода романтизма.На његовом репертоару су и баладе, полонезе, као и значајна дела Шопенових савременика и следбеника /Лист: Соната ха мол,Шуман: Симфонијске етиде итд.,као и концерти Листа, Брамса, Рахмањинова/. Све су то дела високих уметничких али и виртуозних захтева, која показују, пре свега, одређене склоности али и предиспозиције младог пијанисте који жели да и даље истражује пијанистичко-интерпретативне могућности , а прави изазов за то су свакако Шопенове етиде оп.10 и оп.25.

Анализа докторског уметничког пројекта- концерне презентације и писменог сегмента рада

Предмет овога рада је, пре свега, скуп захтева који се постављају пред сваког пијанисту код интегралног извођења Шопенових етида .Поред поменутих изузетних предиспозиција овакав подухват укључује пијанистички и ментални склоп и аналитички приступ интерпретацији на путу од етиде као техничког задатка до врхунске уметничко-поетске творевине , где је Шопен као стваралац -пијаниста имао револуционарну улогу.

Доћи до тог циља је огроман успех, бар у нашој средини, јер вероватно је први пут да ће се чути двадесет четири врхунске, уметничке етиде које **наш** уметник изводи **овде** интегрално , јавно, на концертном подијуму.Велики француски пијаниста Алфред Корто /Alfred Cortot/, дивно је рекао да су етиде Шопена свет у који се улази само са „добрим разлогом „ и правим покрићем пијанистичког талента и истинског, суштинског стваралачког трагалаштва.

Концертна презентација

Високе квалитете и изузетан капацитет Бојан Марјановић је изванредно приказао на концертном делу презентације у свечаној сали школе „Станковић“, одабраној јер поседује један од најквалитетнијих концертних клавира код нас, неопходног за извођење програма оваквих захтева. Његова савршена концентрација на сваку етиду као засебно уметничко дело и прави смисао за њихово место у оквиру интегралног, целовитог низа, беспрекорна техничка реализација свих, безбројних техничких и уметничких захтева највишег нивоа, сврставају овај концерт у посебне тренутке у нашем културном животу, који су ретки и заиста изузетни, што је присутна публика осетила и одушевљено поздравила.

О томе сведочи и приложени DVD снимак који је од многих музичара из наше земље и иностранства добио већ највеће могуће комплименте, између осталог и као историјски снимак вероватно (до сада) јединог српског пијанисте који је етиде Шопена извео и снимио интегрално.

Завршном концерту претходило је десетак концерата у Београду и другим градовима наше земље, што је пијанисти, наравно, била неопходна припрема у процесу рада на реализацији овог изузетно захтевног пројекта, али и дивна прилика да публика широм наше земље присуствује овом ретком догађању и у оквиру једног концерта чује у живом извођењу дела која су незаобилазни део едукације и уметничког развоја сваког младог пијанисте.

Писмени део докторског уметничког пројекта

Кандидат у писменом сегменту докторског уметничког пројекта у уводном делу управо објашњава своју мотивацију за овакав избор програма и теме за уметнички пројекат. Ту су наведени извођачки, компаративни и аналитички методи који су суштински повезани са процесом пијанистичког и интерпретативног сазревања и формирања сопствене уметничке личности и креативности.

После уводних, општих напомена о Шопену-пијанисти и композитору и његовом значају у историји пијанизма, кандидат анализира дуалитет и нераскидиву везу „техничког“ и „музичког“ у Шопеновим етидама, кроз сопствено искуство али и кроз писана сведочанства. Постоје такође, као веома значајна литература, писма и размишљања самог Шопена, који је, као уметник доста интровертне природе, много тога лакше изражавао и имао потребу да опише своје животне и музичке преокупације на нашу срећу, у писменој форми.

У следећем делу рада јако је важан сегмент који анализира Шопенов однос према традицији, према стилевима из његове ближе или даље прошлости, посебно према стваралаштву Ј.С.Баха као неприкосновеном узору коме се Шопен бескрајно дивео.

Бојан Марјановић овде даје један сажет преглед развоја пијанизма до Шопена, на који се надовезује његов стваралачки однос према клавиру као медију и однос према савременицима-композиторима и клавирским виртуозима-“медијским”личностима од великог значаја у времену романтизма. То и доводи до постављања тезе аутентичног пијанистичко- поетског идиома Фредерика Шопена у контексту наведених постулата.

Жанр етиде као форме уметничког изражавања је тема наредног дела рада, где је изванредна анализа важности музичко техничког јединства, начела постављених релативно рано, јер су оба опуса дело веома младог Шопена-ствараоца, који их је писао између своје деветнаесте и двадесет шесте године. Карактеристичан пијанистички идиом овог аутора суштински је обележио целокупан развој пијанизма све до почетка двадесетог века.Ту се детаљно говори о историјату етиде као, најпре, инструктивне форме, затим кроз етиде пијаниста-савременика Шопена, а такође се говори и о онима који су под његовим утицајем касније писали ову форму као уметнички жанр-Дебиси,Рахмањинов,Скрјабин...

Неприкосновеност, јединственост и аутентичност Шопеновог идиома и поетике били су велика инспирација како за савременике тако и за композиторе и пијанисте будућег времена .

Анализа етида оп.10 и оп.25 и пијанистичког приступа њиховој интерпретацији

Сопствени рад на овако захтевном пројекту свакако да укључује детаљан историјат настанка ових етида, као и свих могућих параметара које уметник себи поставља као постулате за аналитички приступ- темпо, време, однос детаља и целине, врсте артикулације, “тушеа“, legato -певани тон, употреба педала, анализа појединих техничких захтева који третирају појединачне етиде , као и задатака када се оне изводе у следу, као целина. Изванредно озбиљним аналитичким поступком Бојан Марјановић говори о путу ка врхунском ступњу извођачког мајсторства које је предуслов за уметнички надахнуту и креативну интерпретацију оба циклуса Шопенових етида.

У закључку свог рада, резимирајући искуства и лични пијанистички и уметнички процес рада на овом великом пројекту, Бојан Марјановић говори и цитира изузетно обимну литературу коју је користио у току рада/заиста је завидан списак коришћене литературе који је наведен на крају/.

Такође, огроман је број данас лако доступних, историјски и уметнички релевантних извођења Шопенових дела, од Сергеја Рахмањинова , Артура Рубинштајна, Владимира Хоровица , до Марте Аргерич, Кристијана Цимермана, и бројних представника данашње, нове генерације пијаниста, која представљају изванредан извор правих интерпретативних информација и референци као компаративних метода истраживања и различитих издања Шопенових дела која се и данас штампају као допринос истраживању стваралачког опуса великог пијанисте и композитора.

Процена резултата - критички осврт комисије

Овакав изузетно озбиљан и захтеван програм и тема завршног рада кандидата Бојана Марјановића у потпуности одговарају захтевима на овом студијском нивоу и уклапају се у данашња настојања савремених интерпретативних стремљења и уметничко –истраживачких поступака изузетно корисним за све оне који су посвећени клавирском извођаштву и педагогији, за нашу средину од изузетног значаја.

Како се ради о једном од највећих композитора за клавир у историји пијанизма, о Шопену су писали и анализирали његово стваралаштво како његови савременици-композитори и пијанисти /Шуман, Лист.../, тако и каснији композитори и пијанисти на које је утицао, као и бројни његови ђаци који су се бавили извођаштвом и педагогијом. Огроман утицај талента какав је био Шопенов ни после двеста година није смањен- прослава 200.те годишњице његовог рођења ,на начин да готово да нема пијанисте ни концертне сале било где у свету ,где се нису изводила сва његова дела . Ретко чији опус је опстао тако, у целини, и ретко који пијанистички конкурс може да издржи већ дуги низ година доводећи редовно најквалитетније младе уметнике који изводе искључиво дела Шопена , као што је то сваке пете године у Варшави. Зато је тим значајнији задатак и **резултат** приближавање светским пијанистичким стандардима кроз аналитички, писани рад и концертни програм оваквих захтева , који се први пут реализује у нашој средини.

ЗАКЉУЧАК

Комисија са задовољством предлаже Наставно уметничко научном већу ФМУ и Сенату Универзитета Уметности у Београду да прихвате изванредан писмени рад и концертно извођење програма и одреде термин за одбрану докторског уметничког пројекта кандидата Бојана Марјановића под називом“ *Пут ка разумевању аутентичног поетско -пијанистичког идиома Фредерика Шопена кроз интегрално извођење његових етида оп.10 и оп.25*“ , као изузетно значајан допринос за развој аналитичког мишљења , извођачке уметности пијанизма , као пројекат на докторским уметничким студијама који у потпуности испуњава захтеве овог највишег студијског нивоа.

Комисија:

Невена Поповић, ред. проф. ментор

Тијана Хумо-Рајевац, ред. проф.

Александар Сердар, ред. проф.

Бранко Пенчић, ред. проф.

Никола Рацков, ред. проф. у пензији.